

To: Undisclosed recipients:[Undisclosed recipients:];
From: 5.1.2e
Sent: Fri 8/14/2020 3:01:22 PM
Subject: FW: EXTRA TEKST, NPO Politiek, 15.23-15.51 uur: Persconferentieminister-president Rutte na afloop van de wekelijkse ministerraad
Received: Fri 8/14/2020 3:01:25 PM

Verzonden met BlackBerry Work
 (www.blackberry.com)

Van: CAR Redactie <5.1.2e@minaz.nl>
Datum: vrijdag 14 aug. 2020 4:34 PM
Onderwerp: EXTRA TEKST, NPO Politiek, 15.23-15.51 uur: Persconferentie minister-president Rutte na afloop van de wekelijkse ministerraad

Ired46994extra
 14-08-2020, NPO Politiek, 15.23-15.51 uur

Aantal persberichten: 0
 Aanwezig RVD: Schrover, De Quaasteniët

PERSCONFERENTIE MINISTER-PRESIDENT RUTTE NA AFLOOP VAN DE WEKELIJKSE MINISTERRAAD

RUTTE

Ja, om te beginnen is vandaag de actiedag Beiroet. Het is nu tien dagen geleden dat Beiroet werd getroffen door de enorme explosie met verwoestende gevolgen. Het was alsof je naar filmbeelden keek, maar helaas was het de werkelijkheid. Met een enorme vuurbal boven Beiroet. De drukgolf, de vele duizenden gewonden. Meer dan honderd doden. En honderdduizenden mensen dakloos in een land dat het toch al buitengewoon zwaar heeft. Vandaag door de samenwerkende hulporganisaties de nationale actiedag. En die draait om hulp aan de inwoners van Beiroet. En die steun, die steun is hard nodig. Uiteraard, het kabinet namens Nederland als geheel draagt bij. Drie miljoen euro aan de noodhulp. Eén miljoen euro via het Rode Kruis. We kijken met het Ministerie van Buitenlandse zaken, kijkt nu hoe we ook vanuit Rotterdam kunnen helpen de haven om te zien hoe we kunnen helpen bij het herstel van de haven van Beiroet en wat we verder kunnen doen. Maar nogmaals, niet alleen het kabinet namens Nederland, wij allemaal kunnen en hopelijk dragen bij. Vanavond is er een speciale uitzending van Op1, waar ook Sigrid Kaag aanwezig is in het kader van deze actiedag.

Dan hebben wij vandaag ook gesproken over de actuele ontwikkelingen rondom het coronavirus. Dat is nog steeds – ik heb het vorige week ook gezegd – aan een gevaarlijke opmars bezig. We zien het vooral in de grote steden. In een te hoog tempo. Het gaat daar niet de goede kant op. Niemand wil een tweede lockdown. Dus die moeten we ook zien te voorkomen met elkaar. En dat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ja, natuurlijk van bestuurders door het nemen van maatregelen. Het kabinet daarbij voorop. Maar er ligt ook een verantwoordelijkheid bij de samenleving als geheel. Wij kunnen dit met zijn allen bevorderen dat we het virus een halt toeroepen en de opmars tegenhouden. En het belangrijkste daarbij blijft dat we de discipline handhaven. Dat geldt voor jongeren. Dat geldt voor mensen die wat ouder zijn. Dat geldt voor ouderen. Dat geldt voor iedereen. De basisregels waaronder de anderhalve meter, het laten testen bij klachten, meewerken aan het bron-en contactonderzoek en als je dan opduikt in dat bron-en contactonderzoek, dat je in contact bent geweest met iemand die het heeft dan ook de quarantaine-instructies goed opvolgen. Want als we dat niet doen dan dreigen we de winst die we de afgelopen maanden hebben gewonnen, die dreigen we te verspelen. En dat heeft allerlei gevolgen. Uiteraard voor de samenleving als geheel, maar ook voor de economie et cetera, et cetera. Dus dat moeten we echt voorkomen. Dat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ons allemaal.

Tot slot hebben we vandaag ook gesproken natuurlijk over de economische gevolgen van corona. We zien dat nu terug in de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek van vandaag. De economische gevolgen zijn werkelijk. Een ongekende krimp historisch in negatieve zin. In negatieve zin een historische krimp van 8,5% ten opzichte van het kwartaal ervoor. De werkloosheid is gestegen. En we hebben wat dat betreft denk ik ook terecht met zijn allen besloten, de politiek, maar ook als samenleving denk ik dat het noodzakelijk was om de noodpakketten klaar te zetten. Die zijn klaar gezet in maart, april. Inmiddels het tweede noodpakket om zoveel mogelijk ook de bedrijven de kans te geven zich aan te passen aan de nieuwe

situatie en daarmee zoveel mogelijk banen en bedrijvigheid te behouden. Maar niettemin, als je kijkt naar die werkloosheidscijfers, naar dat baanverlies vooral vandaag de cijfers, maar ook de cijfers over de economische krimp, dan zijn die echt aanzienlijk. Dat betekent dat we natuurlijk ook met spanning uitkijken naar waar het Centraal Planbureau mee komt. Want die komt met de traditionele concept MEF. Die zal een beeld geven over de, over de vooruitzichten. Het CBS kijkt terug, het CPB kijkt vooruit. Wat zijn de vooruitzichten. Op basis daarvan zullen dan in de ongeveer tien dagen, twaalf dagen na maandag, de besluiten plaatsvinden in het kabinet. De laatste hand worden gelegd aan de besluitvorming over de Rijksbegroting voor het volgend jaar. Die gaat dan naar de Raad van State. Dus daar gaan we aan werken in alle begrotingsronden. Dat is dan ja de laatste begroting in principe van dit kabinet. Afhankelijk natuurlijk van hoe lang de formatie duurt van een volgend kabinet na de verkiezing in maart. Maar in principe zou dit de laatste begroting kunnen zijn van in ieder geval van dit missionaire kabinet. Want zou die formatie heel lang duren dan is er in ieder geval een demissionair kabinet dat die volgende begroting maakt. Dus dat is echt belangrijk dat die goed is. Waarbij we uiteraard ook goed kijken hoe we in die volgende fase nu zo goed mogelijk om kunnen gaan met de economische gevolgen die corona – dat is vandaag weer heel zichtbaar geworden – duidelijk heeft op onze economie. En daarmee ook gewoon op heel veel mensen. Dan zit je natuurlijk achter die cijfers zitten bedrijven. Bij die bedrijven werken mensen. Dat heeft natuurlijk een enorme impact op heel veel mensen in onze samenleving.

DE WINTHER (TELEGRAAF)

Meneer Rutte, er was de afgelopen week wat commotie naar aanleiding van een hoofdelijke stemming die was aangevraagd door de Tweede Kamer. U was niet meer in beeld bij die commotie. Waar was u?

RUTTE

Nee. Ik stem niet mee in de Kamer en het kabinet zorgt er altijd voor dat er één afgevaardigde in het vak zit. En dat was nog al een aantal keer was ik dat zelf geweest en nu was dat Tamara van Ark.

DE WINTHER

Wist u dat dit ging gebeuren?

RUTTE

Nee.

DE WINTHER

Wat vond u ervan?

RUTTE

Ja, ik ga daar... Ik vind daar van alles van, maar dat houd ik voor mezelf omdat dit echt een zaak is van de Kamer. We hebben natuurlijk de fracties daar over gehoord, ook de regeringsfracties die hebben daar het nodige over gezegd. Dat dat geen fraai beeld was en ik denk dat dat klopt.

DE WINTHER

U was, u bent natuurlijk partijleider van de VVD dus ik kan me ook voorstellen dat u het belangrijk vindt dat de volksvertegenwoordigers van de VVD gewoon in de Kamer moeten zijn als er gestemd moet worden toch?

RUTTE

Nogmaals, ik sta hier als minister-president, niet als laatstgekozen lijststrekker van de VVD. En ook de fractievoorzitter van de VVD heeft er gister het een en ander over gezegd en ook andere coalitiepartijen. Dus volgens mij was dat geen fraai beeld. Feit is overigens dat de stemming gewoon nog gaat plaatsvinden. Het is niet zo dat de stemming niet plaatsvindt. Die gaat natuurlijk wel op enig moment plaatsvinden. Dus dan gaan we kijken wat er met de motie gebeurt.

DE WINTHER

Ja, daar ben ik ook wel benieuwd naar want misschien dat we ons allemaal heel veel tijd kunnen besparen. Want dan komt er weer een nieuw debat waarschijnlijk volgende week. Als u aangeeft of zo'n motie überhaupt door het kabinet wordt uitgevoerd. Gaat het kabinet meewerken aan extra structureel salarisverhoging voor de zorgmedewerkers?

RUTTE

Nou ja, kijk, we moeten eerst kijken wat de Kamer uitspreekt. De motie is nu ingediend, nog niet, laten we zeggen, door de stemming. Daar ging het eigenlijk deze week over dat die stemming niet plaatsvond. Dus laten we eerst eens even de stemming afwachten.

DE WINTHER

Nou, daar kunt u zelf toch ook wel wat van vinden? U vindt toch ook wel iets van de inkomenspositie van zorgmedewerkers?

RUTTE

Ja, maar dat is wel een lang en genuanceerd verhaal wat ik u dan ga vertellen omdat ik snap dat wij in Nederland met z'n allen achter de mensen in de zorg staan. Daar is geen discussie over, ook voor mij niet. En we hebben nog maar eens gezien met deze coronacrisis wat een vitale functie de zorg in onze samenleving heeft. Er werken ook heel veel mensen die heel belangrijk werk doen. En tegelijkertijd is er ook iets bijzonders aan de hand als het gaat de salarisontwikkeling in de zorgsector en dat is dat die salarissen gekoppeld zijn aan een contractloonontwikkeling in de verdere marktsectoren. Dat is vrij bijzonder, dat heb je niet bij het onderwijs bijvoorbeeld. Daarom is er ook heel vaak discussie over die onderwijssalarissen en de onderwijscao's. Maar je ziet eigenlijk als je kijkt in de recente parlementaire geschiedenis geen grote discussie over zorgsalarissen. Dat is echt iets van de laatste tijd. Maar in de tijd dat ik premier ben was dat nooit de discussie, de zorgsalarissen. De discussie ging altijd over onderwijssalarissen, de discussie ging over de bredere ambtenarij in Nederland. De Rijksoverheid, wat er naar de politie gaat, et cetera. Maar voor de zorg hebben we een speciaal systeem, het zogenaamde OVA convenant, dat die salarissen koppelt aan de contractloonontwikkeling in de bedrijven. Dus dat gebeurt. En wat ook Tamara van Ark, die heeft dat ook vertelt in het debat, dat er dus ook voor die arbeidskostenontwikkeling in 2020 weer 1,1 miljard klaarstaat om ervoor te zorgen dat die salarissen weer kunnen, in die verschillende cao's die worden afgesloten, kunnen meestijgen met de contractlonen en de bedrijven. Wat denk ik de oppositiepartijen willen die de motie hebben ingediend is dat daar bovenop nog een extra loonontwikkeling is. Ik gun iedereen die extra loonontwikkeling. Maar ik vraag ook aandacht voor het feit dat dat ingewikkeld is als je ziet dat de economie nu krimpt met, we weten het nog niet dit jaar, wat aan het eind de cijfers zullen worden. Maar er kan zo een krimp zijn van 4, 5, 6 procenten. Ik waag me niet aan een voorspelling maar het is niet ondenkbaar dat je aan dat soort cijfers moet denken over heel 2020, als je nu in dit kwartaal al een krimp van 8,5 procent ziet, hopelijk wat herstel de komende tijd, dat je nog een behoorlijke krimp krijgt. Met ook heel veel anderen wensen natuurlijk. Er werken ook heel veel mensen in de zorg. Dus als je daar bovenop wat er al gebeurt nog veel meer doet, ja weet je, laten we eerst maar eens kijken wat de Kamer daar nou van vindt en dan gaan we er ook als kabinet over praten. Maar het is niet zo dat de salarissen in de zorg niet stijgen, die stijgen. En anders dan de andere overheidssectoren natuurlijk met contractlonen.

DE WINTHER

Het is inderdaad een lang verhaal en u noemt ingewikkeld. Maar ik denk dat veel zorgmedewerkers eigenlijk gewoon van de minister-president willen horen welke kant het nou opgaat. Maken zij kans op een extra loonsverhoging bovenop het gene wat is afgesproken, of niet?

RUTTE

Als je dat zou doen, kijk ik wacht die Kamerspraak af en dan moeten we ons ook aan de Kamerspraak houden.

DE WINTHER

U kunt het zelf, u regeert toch, u kunt toch zelf ook wat willen?

RUTTE

Ja, maar ik zou zelf vinden dat als je nu kijkt naar de discussies die er zijn over de salarissen in het onderwijs, de discussies die er zijn over de salarissen bij de politie, als je kijkt naar de nullijn die er toch enige jaren is geweest aan het begin van de crisis waar het betreft de brede overheidssectoren, dan zijn er heel veel vraagstukken rondom beloning bij de overheid. En dit is een sector die anders dan die andere sectoren altijd al meegroeit met wat ik maar even de contractloonontwikkeling noem. Dus laten we zeggen het gemiddelde van wat we er in Nederland, ook in de bedrijven, erop vooruitgaan. En dan zie je ook dat er aanzienlijke loonstijgingen zijn geweest. Bij de ziekenhuizen 5 procent in januari in de nieuwe cao. Bij de VVT-sector 3,5 procent, de ambulancezorg een loonsverhoging van 5 procent per 1 januari. Dat zijn natuurlijk behoorlijke loonsverhogingen. Dus het is niet zo dat daar niets gebeurt.

DE WINTHER

Dan is het antwoord toch gewoon 'nee', meneer Rutte?

RUTTE

Maar ik vind tegelijkertijd dat als de Kamer daar iets van zou vinden dan moet je je daartoe verhouden. Maar het is niet zo dat voor het kabinet het nog eens een keer nu al zelf het initiatief nemen om los van de bonus die we voornemens zijn met elkaar als dank voor de enorme inspanning ook in de afgelopen maanden, dat we zelf het initiatief klaar hadden liggen om bovenop deze al aanzienlijke loonstijgingen, daar bovenop meer te doen. Dat is niet ons initiatief, dan kijk je dus naar de Kamerspraak.

DE WINTHER

En dat dus ook niet van plan bent om dat initiatief te nemen?

RUTTE

Nee, even heel precies: u vroeg mij wat ik ervan vind. Dan zeg ik nou ik moet als premier natuurlijk kijken naar in de economische krimp, hoe verhoudt deze sector zich tot andere sectoren? Dan kun je op zich niet zeggen dat de zorgsector minder groeit dan andere sectoren. Die groeit gemiddeld genomen meer dan andere sectoren, wat ook prima is. Dat is het systeem wat we hebben. Dus dan zou ik dat niet prioritair hebben uitgekozen anders dan met de bonus die eraan komt. Maar als er natuurlijk een Kameruitspraak komt, heb je je daartoe te verhouden. Dat is dan weer een nieuw moment.

BORGMAN (NOS)

Meneer Rutte, mag ik nog even met u over de economie en over de economische voorspelling van het CBS, want zij plakken daar zelf het stempel catastrofaal op. Zou u zover gaan om het zover te noemen?

RUTTE

Ja, ja, ja.

BORGMAN

En wat betekent dat dan? Want u zei net: het kabinet begint deze dagen aan de bespreking voor de begroting van 2021. Want u zei net het kabinet begint deze dagen aan de besprekingen voor de begroting van 2021. Het CPB komt nog met een voorspelling. Maar met welke basisgedachte begint u aan die besprekingen?

RUTTE

Dat het in ieder geval geen tijd is voor grote bezuinigingen of lastenverzwaringen lijkt me he. Je ziet dus dat de economie echt een behoorlijke dreun krijgt door corona. Hadden we ook verwacht. Het is niet zo dat het geheel onverwachts is. En als je het vergelijkt met andere Europese landen dan zie je daar soms nog wel grotere, dat eigenlijk in de meeste andere Europese landen de dreun zelfs nog erger is dan hier. Maar hij is ook hier groot. En de impact op de werkgelegenheid is groot. Ik ben blij dat we die enorme appel voor de dorst met elkaar hebben opgebouwd door de begroting in de hand te hebben gehouden de afgelopen jaren zodat het ook mogelijk is om nu heel fors te investeren in die economie wat we de afgelopen maanden doen. Via de noodpakketten en uiteraard de teruglopende belastinginkomsten die onvermijdelijk zijn nu. En we gaan dus een begroting proberen te maken die ja, ook weer toekomstbestendig is, maar ook probeert om zo goed mogelijk weer aan te sluiten bij wat de economie nu vraagt. Dus daarom zeg ik ook: ik geloof niet dat mensen vooraan staan nu om te praten over lastenverzwaringen of bezuinigingen. En je gaat natuurlijk kijken: ook wat is er nodig, dat zal ook met Prinsjesdag naar buiten moeten komen, na noodpakketten één en twee. Wat ga je daarna doen? Dus hoe laat je de economie verder landen? Wat is daarvoor nodig. Er zijn we natuurlijk ook heel precies over aan het nadenken.

BORGMAN

Maar is het een logische gedachte om te denken dat als die pakketten aflopen 1 oktober dat er dan een volgend pakket klaarstaat?

RUTTE

In ieder geval kan het denk ik niet afgelopen zijn. Maar wat er dan precies moet gebeuren, daar gaan we echt heel precies over praten. Omdat je natuurlijk in een andere fase nu van de economie zit. Je ziet nu een aantal sectoren gelukkig ook weer aantrekken. Je ziet het vertrouwen in een aantal sectoren ook toenemen. Het is nog steeds allemaal niet goed. Echt niet goed. Maar we staan er natuurlijk anders voor op dit moment dan laten we zeggen, één twee maanden geleden. Dus je moet heel precies wegen wat is nu verstandig. Je ziet ook dat in het tweede noodpakket het gebruik daarvan natuurlijk geringer is dan in het eerste noodpakket. Dus ook daaruit kun je wel afleiden dat die economie er anders voorstaat, ietsjes positiever gelukkig, dan bij het eerste noodpakket.

BORGMAN

Dus vanaf 1 oktober moet er dan meer aandacht zijn voor behoud van banen bijvoorbeeld?

RUTTE

Ik denk dat we over een breed front moeten kijken. Je zult sectoren hebben waarbij het misschien niet mogelijk is om alle werkgelegenheid altijd helemaal te behouden. Dus dan moet je ook heel goed kijken: wat is er nodig om mensen zo snel mogelijk aan werk te helpen. Er zullen ook sectoren zijn die nog wel enige tijd echt te maken hebben met de gevolgen van de coronacrisis, maar wel enorm mogelijkheden hebben om weer levenskrachtig te worden. Dus je zult heel precies moeten kijken. En wat het niet makkelijk maakt is dat het natuurlijk om hele grote aantallen mensen gaat. En dat betekent ook in de uitvoering dat naarmate je het gedetailleerder maakt, de uitvoering dreigt vast te lopen. Eén van de redenen waarom denk ik het trojka van Wiebes en Koolmees en Hoekstra met ook de drie staatssecretarissen van deze departementen toch iets heel knaps in elkaar hebben gezet. En dat wordt ook erkend nu meen ik in onze, in de openbare discussie in Nederland. Maar ook

internationaal is dat dat hele steunpakket dat zij ontworpen hebben aan de ene kant dus uitvoerbaar was. Want het gaat om hele grote aantallen en dat moet gewoon vanuit het UWV en de gemeentelijke sociale diensten en de andere organisaties en de uitvoering doen, moeten ze dat aankunnen. Maar ook toch wel gericht genoeg waardoor de zwaarste effecten iets konden worden gedempt.

BORGMAN

U begon uw antwoord met te zeggen dat er geen bezuinigingen aan zitten te komen. Hoe kan dat samengaan? Dit soort cijfers en dan toch zeggen, geen lastenverzwaringen, geen bezuinigingen?

RUTTE

Ik kan geen garanties hier nu geven over die begroting. Maar wat ik zei is dat het niet voor de hand ligt dat dat bovenaan het lijstje staat. Wat het precies wordt weet ik niet. We moeten die gesprekken nog voeren. Maar ik merk niet dat mensen denken: het is verstandig in deze fase van de economie om lasten te gaan verzwaren of – laten we zeggen – zware bezuinigingspakketten af te kondigen. Dat dat dan helemaal niets gebeurt weet ik natuurlijk niet. Dat moeten we nog bespreken.

BORGMAN

Maar waarom zou dat niet verstandig zijn?

RUTTE

Omdat de economie nu natuurlijk, je probeert alles eraan te doen om die enorme klap die de economie heeft gehad zo kort mogelijk te laten duren. Crisis weer zo snel mogelijk weer via de trampoline terug naar het oude niveau. Dat zal in een aantal sectoren misschien niet lukken. In een aantal andere sectoren twee jaar kosten. Er zullen ook sectoren zijn die daar één jaar voor nodig hebben. Laten we zeggen, soms lukt het niet, soms één of twee jaar. En je probeert natuurlijk het beleid zo in te richten dat het maximaal ondersteunend is. En dat zal vooral ook de opvolger moeten zijn van dat tweede noodpakket. Hoe dat er dan ook precies uit ziet.

WESTER (RTL NIEUWS)?

Meneer Rutte, u zei zojuist vanwege die krimp is er eigenlijk geen aanleiding om lastenverzwaringen door te voeren. Bezuinigingen door te voeren. In ieder geval niet op grote schaal. Ik proef aan u ook, er is ook niet veel extra geld voor extra dingen. Dan zou je zeggen: dan wordt die begroting een eitje. Hoeven niet te bezuinigen, we hebben geen geld voor extra dingen.

RUTTE

Ja, in zo'n begroting moet je een paar dingen doen. Je moet ervoor zorgen in een systematiek van Zalm dat je de uitgaven en de inkomsten, dat dat ongeveer klopt wat je daar doet. En we hebben natuurlijk ook de uitgaven al heel veel gedaan in de besluitvorming in april. Daar moet je nog één keer goed naar kijken en de inkomstenkant van de begroting die ligt vooral nu op tafel. Maar daarnaast zal er natuurlijk gesproken worden over: hoe ziet dan de opvolger eruit van het tweede noodpakket. Dat zijn op zichzelf tijdelijke uitgaven. Die eerste en tweede noodpakketten waren tijdelijke uitgaven. Wat je nu gaat doen na één oktober, in wat voor vorm dan ook, zal waarschijnlijk ook vooral tijdelijk geld zijn. Dat zijn weer ondersteuning aan sectoren om weer zo goed mogelijk zelf op de rails te kunnen staan. Dat is natuurlijk onderdeel van die besluitvorming. Uiteindelijk is dat integraal. Dus je hebt niet alleen een klassieke begroting, maar natuurlijk ook de vraag hoe je dit precies vormgeeft.

WESTER

De krimp wordt mede veroorzaakt door het minder bestedingen door consumenten. Eerder in crisis achtige situaties heeft u wel mensen opgeroepen van: blijf gewoon wel besteden. Koop nou die auto (onverstaanbaar, red.) destijds. Zegt u nu ook van: nou ja, ondanks die coronacrisis, ga nou niet met zijn allen op die euro zitten. Blijf ze wel uitgeven. Houd die economie draaiende.

RUTTE

Er wordt mij soms verweten dat ik goed communiceer, maar het lukt heel vaak niet. En ik heb in 2013 iets anders gezegd. Maar ik ga het toch nog een keer zeggen wat ik had willen zeggen, maar wat blijkt niet overkwam. Er was toen groot wantrouwen bij heel veel mensen over de stand van de economie. En toen hadden we net een sociaal akkoord gesloten. En ik heb toen gezegd: als je nou denkt, dat was in 2013, gegeven de stand van de economie en het vermogen van sociale partners en overheid om handen ineen te slaan en samen tot iets te komen. Zie nou in dit sociaal akkoord, april 2013 dat dat nog steeds kan. Dus als daar je zorg zat, zie dan dat het wel kan. En als dat de reden was om bestedingen niet te doen, dan is die reden niet nodig. Dan kun je dus wel die aanschaf doen. Dat was mijn boodschap in 2013. Die is toen uiteindelijk teruggekookt, en dat is dus mijn fout, tot nou: zoals u het net formuleerde. Was nooit mijn bedoeling. En ik ga ook geen oproepen doen aan mensen

wat ze wel of niet moeten doen. Ik vind het de taak van de overheid om ervoor te zorgen dat men vertrouwen kan hebben in dat wij in moeilijke omstandigheden, zowel virologisch, epidemiologisch, waar het betreft de bestrijding van het coronavirus alsook de gevolgen voor de economie, dat mensen het vertrouwen hebben dat we daar verstandige dingen doen.

WESTER

Mag ik even overschakelen naar een ander onderwerp? Groot-Brittannië heeft aangekondigd dat mensen die uit Nederland komen – als ze terugkomen in Groot-Brittannië twee weken in quarantaine moeten. Begrijpt u die beslissing?

RUTTE

Dat bepaald ieder land voor zich. Ieder land heeft zijn eigen afwegingskader op basis waarvan landen wel of niet worden toegevoegd. Nederland doet dat ook af en toe. Wij voegen ook landen toe. Vaak kijk je natuurlijk naar de situatie in die landen van hoe zich dat verhoudt tot onze opvattingen over de cijfers. Dus ik heb daar geen opvattingen over. Dat laat ik aan Engeland.

WESTER

Maar heeft die beslissing het kabinet overvallen?

RUTTE

Nou ja, die beslissing kwam gisteren naar buiten. Ik had daar zelf geen prior information over. Maar dat hoeft ook niet. Misschien Buitenlandse Zaken of VWS wel. Dat weet ik niet. Dat zou ik moeten na vragen.

WESTER

Maar snapt u de redenering dat het in Nederland blijkbaar zo ernstig is – volgens de Britten – dat ze zeggen: als je nou uit dat Nederland komt: poei, poei, poei, dan moet je wel even een tijdje eerst thuis gaan zitten.

RUTTE

Nou, ze hebben een heel aantal landen toegevoegd aan de lijst. Ook Frankrijk. Wat natuurlijk een heel groot Europees land is. Dus het is niet zo dat dat alleen voor Nederland gold. Maar je ziet ook in Nederland de cijfers oplopen. Maar dat zie je in heel veel Europese landen. In Duitsland, in België, in Frankrijk, in Spanje. Zien we allemaal natuurlijk dat het aantal besmettingen toeneemt. En ieder land heeft uiteindelijk zijn eigen afwegingen op basis waarvan ze dan landen toevoegen aan zo'n lijst. Dat is geen politieke onderhandeling. Niet dat ze mij moeten bellen en dat ik zeg: doe dat niet. Nou ja, weet je? Ieder land moet dat zelf beslissen op basis van hun afwegingskader.

WESTER

Maar Frankrijk heeft wel gezegd: er volgen mogelijk sancties, tegenmaatregelen. Overweegt het kabinet dat richting de Britten ook?

RUTTE

Nee, dat doen wij niet. Wij zeggen als een land om hun interne redenen besluit geen Nederlanders te willen, gaan wij niet terugslaan. Dat hebben we nooit gedaan. Het is wel zo dat wij natuurlijk tegen mensen zeggen van ja: weet even dat die kleurcode dus nu anders is. Dus dat betekent dat door Nederland de kleurcode ook vanaf Engeland zal worden aangepast van geel naar Oranje vanaf morgen. Omdat de Britten immers ons niet willen hebben. Maar we gaan niet retaliëren. Dat doen we nooit.

MEBIUS (VOLKSKRANT)

Binnen het kabinet was deze week verbazing over het voorstel afgelopen dinsdag van Hugo de Jonge om een verplichte quarantaine in te voeren. Was u zelf ook verbaasd over dat voorstel?

RUTTE

Nou, uw opvatting over 'binnen het kabinet', laat ik aan u. Dus die, dat....

MEBIUS

De vicepremier mevrouw Ollongren zei dat zojuist bij de uitloop van de ministerraad. Dat zij verrast was door het voorstel van De Jonge.

RUTTE

In ieder geval... Nee, ik niet. Nee, ik niet.

MEBIUS

U wist ervan?

RUTTE
Uiteraard. Ja.

MEBIUS
En hoe kan het eigenlijk dat er dan, dat het niet is afgestemd binnen het kabinet? Dat de vicepremier van D66 hier geen weet van had?

RUTTE
Ik ga niet over de interne afstemming van het kabinet met u praten. Het spijt me.

MEBIUS
Bent u nog steeds voor zo'n quarantaineplicht?

RUTTE
Zeker. Kijk, we zitten echt met een probleem jongens. De aantallen lopen op. In Amsterdam en Rotterdam zitten we echt op behoorlijke stijgingen. En ook in Den Haag zie je het oplopen. Op andere plekken. Dus het gaat niet goed. En het laatste dat we met zijn allen willen is een nieuwe lockdown. Niet nationaal, het liefst ook niet lokaal. Wat wel lokaal nu al gebeurt zijn lokaal extra maatregelen. Dat is ook de afspraak die we gemaakt hebben he. We proberen het virus uit te stampen. Als het de kop opsteekt in steden, in dorpen in regio's. En ook Amsterdam en Rotterdam heel specifiek maatregelen genomen. Nou, even met die quarantaine, we weten dat er inmiddels een behoorlijk aantal mensen die uit zo'n bron-en contactonderzoek naar voren komt als in contact zijnde geweest met iemand die het heeft, dat een behoorlijk aantal van die mensen ook waarschijnlijk besmet is. Dan vind ik het niet zo raar om te zeggen: jongens, thuisblijven. En dat is eigenlijk niet een verzoek, dat is gewoon een plicht. Dat is wat we hebben voorgesteld. De Kamer zei: dat vinden we te snel gaan. Dus we hebben gezegd: we gaan daar het OMT nog advies over vragen. We komen daarop terug. Er was we politieke consensus dat je dat kunt afdwingen voor mensen van wie het aantoonbaar is dat ze het hebben. Maar ik zou echt willen waarschuwen voor al teveel begrip voor mensen die uit zo'n bron-en contactonderzoek komen. Want dat is echt een risico. Dat we daarmee dat virus moeilijker kunnen uitstampen en ook een risico natuurlijk voor gewoon het plezier van de mensen bij de GGD die inderdaad letterlijk de strandgeluiden soms horen als ze iemand bellen die thuis had moeten zitten. Dus, ik vond en vind het verstandig om dat verplichtend te maken. Een Kamermeerderheid had daar andere opvattingen over. Toen hebben we gezegd: oké, we gaan daarvoor terug naar het OMT. En we beperken ons nu tot de groep die ook aantoonbaar het heeft.

MEBIUS
U vindt het belangrijk om helder te communiceren. Toch komt De Jonge en komt u nu terug een beetje op die wettelijke kant en de plicht op meer tijd. Vindt u dat zelf niet een beetje rommelig overkomen naar de mensen?

RUTTE
We zitten in een onmogelijke situatie met dat virus. Waar we nog lang niet alles van weten. Dus u zult in de komende tijd vaker meemaken dat er dingen in de uitvoering misgaan zoals dat gebeurde vorige week vrijdag hè, bij de GGD's in Rotterdam en Amsterdam waar bleek dat zij niet op de volle schaal door konden zetten met de onderzoeken, maar nu aan het opschalen zijn in personeel zodat ze dat weer kunnen. Dat wil je niet, maar die dingen gebeuren. En dat zal ook in de toekomst op misschien hele andere plek, zou daar ook weer iets misgaan. Twee, wij zullen ook in de toekomst niet altijd perfect communiceren. Ook dan zullen er momenten zijn dat je denkt: dit is allemaal helder, we hebben het goed gebracht, waren er best tevreden over. En dat u en anderen zullen zeggen: dat was bagger. Dat zal ook in de toekomst gebeuren. Dat is onvermijdelijk bij het managen van een crisis. Je werkt met veel unknowns, met veel dingen die niet precies bekend zijn. Je moet soms snel besluiten nemen. We zien nu het virus toch weer snel de kop op steken. Dus ik maak me daar zorgen over. Vanwege alle medische gevolgen, maar natuurlijk ook economische gevolgen die dat kan hebben. En dat betekent dat er fouten gemaakt worden. En dat is onvermijdelijk.

MEBIUS
Dit was ook een fout, deze week, van minister De Jonge?

RUTTE
Nee, dat vind ik hier overigens helemaal niet. Maar wat in ieder geval niet gelukt is, is dat daar onmiddellijk een parlementaire meerderheid achter krijgen. Dat kan ook gebeuren. Ja, dat hoort bij het vak.

MEBIUS
Iets anders nog, u gaat morgen naar de Nationale Indiëherdenking. Het monument is vannacht beklad. Wat vindt u daarvan?

RUTTE

Dat vind ik erg. Dat is natuurlijk een monument, nou ik zal er morgen spreken, ik zal er ook iets over mijn eigen herinnering aan de bouw van het monument morgen zeggen. Dat monument betekent voor mij persoonlijk en voor heel veel mensen in Nederland heel veel. Dat staat er nu veertig jaar, nee sorry het is veertig jaar na de oorlog, moet ik het even goed zeggen ja, veertig jaar na de oorlog tot stand gekomen. In de jaren '80, het staat er nog geen veertig jaar. Maar het is veertig jaar na de oorlog tot stand gekomen. Ik herinner me de bouw en het is voor heel veel mensen heel belangrijk, omdat het staat voor de verschrikkingen in jappenkampen, maar ook de buitenkampers, de Indonesiërs, de Chinezen in Nederlands Indië, uiteraard de Nederlanders in de kampen, anderen in de kampen. En dat bekladden, dat vind ik buitengewoon spijtig.

MEBIUS

Heeft u begrip voor het standpunt van de actiegroep die hierachter zit?

RUTTE

Ik heb nooit begrip voor actiegroepen die iets bekladden of iets beschadigen, daar heb ik nooit begrip voor. Ik heb begrip voor alle actiegroepen die begrip vragen, maar niet als ze dit soort dingen doen.

MEBIUS

Zij zeggen dat de inheemse bevolking is genegeerd, wordt genegeerd bij die herdenking.

RUTTE

Maar dat is niet waar, die herdenking is ook aan het moderniseren. 5.1.2e, de voorzitter, heeft ook gezegd, die wil, het komende jaar gaat hij, ik zal morgen ook in mijn speech daar indirect naar refereren.

MEBIUS

Dank.

RUTTE

Maar dat was ook al, die tekst was al af. Dat komt niet door die bekladding, dat moet ik nu wel even zeggen.

BORGMAN

Nog even over Wit-Rusland, meneer Rutte. Hoe taxeert het kabinet de situatie daar?

RUTTE

Zeer zorgelijk. De dictatuur daar blijkt bereid te zijn om mensen die vreedzaam willen demonstreren voor vrije pers, voor vrije verkiezingen, voor eerlijk tellen van stemmen, blijkt bereid te zijn om met alle machtsmiddelen die de staat ter beschikking staan daartegen op te treden. Ik ben verder voorzichtig op dit moment er iets over te zeggen omdat *as we speak* volgens mij nog gaande is de Raad Buitenlandse Zaken.

BORGMAN

Ja de....

RUTTE

Waar Nederland een stevige positie inneemt. Maar ik weet natuurlijk niet welke consensus daar bereikt wordt. Dus ik ga daar nu niet teveel over zeggen.

BORGMAN

Minister Blok heeft bij de uitloop gezegd dat hij inderdaad, zijn standpunt is dat er nieuwe verkiezingen moeten komen en dat alle demonstranten moeten worden vrijgelaten. Zou hij dat gezegd hebben als hij niet signalen had gekregen van zijn collega's dat zij daar ook zo over denken?

RUTTE

Laten we even de uitslag van de vergadering afwachten. Ik kan dat niet precies nagaan. Maar ik ben het zeer met Stef Blok eens.

BORGMAN

Maar wat gebeurt er als het regime daar niet van wijken wil weten?

RUTTE

Dan komt een volgende fase. Het verder opvoeren van de druk. Tegelijkertijd wel de dialoog met het regime openhouden, dat is belangrijk. Maar ook het opvoeren van de druk. En dan staat het hele instrumentarium weer ter beschikking.

BORGMAN
Sancties dus?

RUTTE
Ook sancties zijn dan denkbaar.

BORGMAN
Oké, dank.

RUTTE
Goed weekend. Dank.

(Letterlijke tekst, ongecorrigeerd, SV/NB)